СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. | Ч. 28. | Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 4 лютого 1932. | VOL. XL. | No. 28. | Jersey City, N. J., Thursday, February 4, 1932. | THREE CENTS.

ВАШИНҐТОН ОПТИМІСТИЧНИЙ ЩОДО ПОДІЙ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ВАШИНҐТОН. — Злучені Держави докладають усіх зусиль, щоби довести Японію і Китай до замирення. Це й було причиною, що Злучені Держави, Велика Британія, Франція й Італія вислали Японії й Китаєви мирові предложення, в яких предложено услуги в справі полагоджения конфлікту з тим, що має бути встановлена між воюючими невтральна смуга, обсаджена невтральними військами, та мають бути негайно припинені воєнні кроки.

В столиці панує назагал думка, що до дійсної війни таки не прийде. Це заключають навіть по тім, що Японія змінила команданта своїх військ у Шанґгаю та назначила іншого адмірала. З того вносять, що тактика дотеперішніх командантів не задоволила японського уряду. Дотого в Шанґгаю віддано команду адміралови Номурі, котрий має репутацію миролюбної й висококультурної людини, про яку висказуються всюди з найбільшим признанням.

ДРУГИЙ ВИКЛАД РЕНІ СМИТА.

НЮ ЙОРК. — Влаштований заходами Центрального Комітету Українських Народніх Організацій міста Ню Йорку виклад бувшого британського посла, Рені Смита, стягнув до галі Українського Народнього Дому повно добірної публики, котра слухала з напруженою увагою викладу великого ідеаліста й приятеля українських визвольних змагань. Бесідник говорив з великим ентузіязмом, з якого велика частина перейшла на публику, котра його горячо оплескувала.

Шановного Гостя представив редактор О. Ревюк, переповідаючи його політичну карієру та його участь у ріжних міжнародніх зїздах. При кінці звсував головні точки з реферату, заявляючи, що саме український нарід завжди високо цінив ідеал свободи і справедливости, а, відродивши українську державність, дав повні права горожанам неукраїнської народности на українських землях.

Був усього один запит, який походив від слухача неукраїнської народности. Він запитав референта, як можна говорити про якунебудь свободу, коли нема економічної свободи. Бо коли де є економічна свобода, то там нема місця для ніякого національного гнету, як от у Совітській Росії. Запитуючий покликувався на присутних на галі робітників, як на таких, що з ним згідні.

Проти того покликування на публику піднеслися відразу голосні протести з боку присутних. Голова зборів підчеркнув, що під большевиками є таксамо гнет як під Польщею, хоч він є іншого роду.

Потім референт відповів, що є ріжні шляхи до економічної свободи, але далеко кращі від большевицького нетерпимого й деспотичного шляху.

ҐОВЕРНОР РУЗВЕЛТ ПРОТИ ПРИСТУПЛЕННЯ АМЕРИКИ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

ОЛБАНІ. — На фармерських зборах „Ди Ню Йорк Стейт Ґрендж" заговорив ґовернор Френклин Рузвелт про відношення Злучених Держав до Ліґи Націй, і заявився за те, щоб Америка держалася осторонь Ліґи. Отся заява є настільки цікава, що Рузвелт був колись горячим приклонником приступлення Америки до Ліґи. Кажуть, що він тепер заняв таке рішуче становище тому, щоби відріжнити себе від Нютона Бейкера, свого демократичного конкурента на кандидата на президента Злучених Держав.

Рузвелт каже, що Ліґа Націй не пішла шляхом тих ідеалів, які проголосив Вудров Вилсон, та що вона нічим не причинилася до піддержки світового замирення, а тільки стала місцем ріжних спекуляцій на европейськім терені.

ЗА ФЕДЕРАЛЬНУ ДОПОМОГУ БЕЗРОБІТНИМ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті заявляються провідники обидвох партій за те, що треба федеральному урядови висигнувати більшу суму на допомогу безробітним. Думають подвоїти фонд, у сумі $375,000,000, призначений на публичні будови.

НЕМА УЛАСКАВЛЕННЯ ДЛЯ ХАБАРНИКА.

ВАШИНҐТОН. — „Борд оф Парол" відмовився випустити з тюрми Алберта Фола, бувшого секретаря внутрішніх справ з часів адміністрації Ґардінґа, засудженого за те, що побрав від Доґенія $100,000 титулом хабаря за винайм державних нафтових піль.

Фол мав би вийти на волю дня 8 травня 1932 р. Родина хотіла його видістати скорше з причини його старости і слабого здоровля. Та тій просьбі відмовлено з тим умотивованням, що для урядовця, котрий допустився злочину на такій високій посаді, не може бути ніякого помилування.

ПОПРАВКА КАНАДІЙСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО ЗАКОНА.

З днем 15 січня ввійшла в життя поправка горожанського закона, якою усувається ту аномалію, що жінка, котра є британською громадянкою, перестає бути нею, як вийде замуж за чужинця. Досі часто траплялося, що така жінка, як вийшла замуж за чужинця, автоматично тратила британське горожанство, не могла набути горожанства, яке мав її муж, і ставала людиною без ніякого горожанства.

ПЕРШИЙ РОБІТНИЧИЙ СТРАЙК.

У звідомленнях париської Академії Наук подано недавно матеріяли про перший робітничий страйк, відомий в історії. Страйк той був яких 300 років перед народженням Христа в старому Єгипті при сушенню і наводнюванню ґрунтів. Інжінір Клеон, який проводив цими роботами, лишив докладні записки про виконання робіт, ціни матеріялів і працю робітників. В документі міститься теж відомість, що заняті при праці робітники зажадали підвишки платень, а коли їм відмовили, виступили до страйку, побили наставників і понищили почату роботу.

БІЙКА ТИҐРА ЗІ СВОЇМ НАСТАВНИКОМ У ЛІТАКУ.

З Остенди до Лондону перевозили літаком тиґра. Як були в дорозі над каналом Ля Манш, тиґр переломив одну крату у своїй клітці й увійшов до салону в літаку, в якому знаходились його сторож і один подорожний. Почалася завзята бійка з тиґром, з якої сторож вийшов добре потурбований. Все таки звіря впакували знову до клітки.

СКІЛЬКИ ЕВРОПА ВИННА АМЕРИЦІ?

Европа угинається сьогодня під тягаром величезних довгів, які вона затягнула в Америці. Бо сміло можна сказати, що Америка фінансувала світову війну. Всі майже европейські держави затягнули фінансові зобовязання, які перевищують їх сили.

Ось як представляється чисельно задовження (разом з відсотками) европейських держав в Америці (в долярах):

Англія	$4,600,000,000
Австрія	24,614,000
Бельґія	417,780,000
Чехословаччина	115,000,000
Естонія	13,839,000
Фінляндія	9,000,000
Франція	4,025,000,000
Греція	18,125,000
Югославія	62,850,000
Литва	6,030,000
Латвія	5,775,000
Польща	178,560,000
Румунія	44,590,000
Мадярщина	1,939,000
Італія	2,042,000,000
Разом	$11,565,093,000

Повище зіставлення показує, що майже всі европейські держави попали в фінансову залежність від Америки; ця залежність тяжітиме на кількох поколіннях.

Тут не вичислено задовження Німеччини, яке назагал виносить астрономічні числа. Його обчисляють на суму понад 29 міліярдів нім. марок.

Воно є одною з головних причин їх господарського заломлення. Тож европейські держави домагаються частинного зменшення цих довгів, про що Америка поважно не хоче нічого чути.

СКІЛЬКИ Є УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ У ЛЬВОВІ.

У львівських „Бриґідках" сидять 3 роди українських політичних вязнів: 1) слідчі, 2) правосильно засуджені, 3) засуджені, що внесли касацію. Усіх вязнів є під теперішню пору 43.

Слідчі: Зенон Косак, Тусевич Володимир, д-р Олесь Бабій, інж. Осип Бойдуник, Евген Зиблікевич, Юліян Васіян, Олександер Вислоцький, Стефан Ленкавський і Іван Мітреньга.

Засуджені: Богдан Кравців 3 роки, Іван Мицик 15 літ, Дмитро Вирста 3 роки, Богдан Кордюк півтора року, Осип Пришляк півтора року, Микола Максимишин півтора року, Володимир Маруняк півтора року, Іван Миґул 10 літ, Павло Лахман 3 роки, Микола Левицький 8 літ, Данило Пец 3 роки, Іван Пальницький 3 роки, Любомир Лампіка 6 літ, Микола Ласійчук 2 роки, Осип Терещук 4 роки, Осип Кирилюк 3 роки, Стефан Чоп 5 літ, Василь Щмирка 5 літ, Зенон Пеленський 3 роки, Іван Ткач 2 роки, Микола Кожушко 3 роки, Іван Штокало 6 літ, Зенон Книш 8 літ, Микола Максимюк 15 літ, Юрій Дацишин кара смерти, Іван Джиджора 12 літ, Евстахій Гук 12 літ, Іван Миськів 3 роки, Василь Процишин 8 літ і Богдан Гевко 4 роки, з того **вісьмох останніх** внесло касацію, а Процишинові й Гевкові присуд знесено.

„СТШЕЛЬЦИ" ПЕРЕВОДЯТЬ РЕВІЗІЇ.

Голова аматорського гуртка при читальні „Просвіти" в Орішківцях, пов. Копичинці, Марян Бариляк, вертався біля години 8.30 вечером з читальні до дому. Його обступила група узброєних „стшельців". Крикнули „ренце до ґури", а коли той не хотів послухати, „стшелєц" Лукаєвич примусив його до того стусаном в груди. Після того при світлі електричних ліхтарок перевели особисту ревізію, при якій пропала книжка „Заколот".

В Оріщківцях так взагалі завелося, що після 7-мої години вечером „стшельци" притримують кожного. Ба, вони навіть наказують, що хто має робити у власній хаті. І так узброєний „стшелєц" увійшов в годині 8-мій вечером до хати Агафії Бачинської, казав присутнім розійтися і загасити світло.

Що це за такий виїмковий стан? Чи його завели тільки у звязку з конскрипцією чи на постійно?

ЖИВИЙ СЕЙСМОҐРАФ.

Сейсмоґраф — це прилад, що занотовує прояви трясення землі. А в Лондоні живе П. Робсон, який відчуває кілька хвилин нервні дрожі у своїму тілі, коли де на земській кулі є землетрус. Тіло Робсона реаґує на трясення землі навіть у найдальших віддаленнях, як Індія, Китай, Нова Зеляндія. У 22 випадках ствердженo, що тревання дрожей докладно відповідало хвилинам трясення землі. Учені не вміють пояснити цього явища.

ЛЬОХ ПІД ОЗЕРОМ.

У південній Італії під озером Немі (яке осушують) натрапили на льох, довгий 11 метрів і широкий 2 метри. Догадуються, що цей льох походить з часів римського цісаря Каліґули (40-вий рік по Христі).

ВБИВСТВО 17-ЛІТНЬОЇ ЛЬВОВЯНКИ.

У віллі інж. Заремби у Бруховичах убив хтось його 17-літню доньку Єлисавету. Інжінір Заремба жив довгий час зовсім добре зі своєю жінкою, опісля, коли приняв до своєї наймолодшої донечки Олени пістунку Емілію Ґорґон, 30-літня пістунка стала його любкою. Коли про все довідалася дружина інжініра, збожеволіла і її примістили в лічниці. Інжінір Заремба став жити на віру з пістункою своєї доньки. Слідчий суддя переконаний, що Єлисавета Зарембівна впала жертвою любови батька до Олени Ґорґон, яка вбила її з пімсти за перешкоди до розводу інж. Заремби з дружиною. На стінах кімнати, де згинула нещасна Єлисавета від ударів кухонним сікачем, залишилися сліди пальців злочинця. Досліди над кровавими слідами виявлять, чи винна Олена Ґорґон у смерти доньки свого любка. Покищо все свідчить проти неї: зізнання сина Заремби, брата вбитої, який бачив у передпокою укриту за вішаком жінку — прибрану в футро, а коли він крикнув біля закровавленого трупа сестри, прибрана в футро прибігла разом з іншими домашніми Олена Ґорґон — хоч завжди дома ходила без нього. У пивниці дому знайшла поліція огарок свічки, яку злочинець приніс після виконання злочину. Попереднього дня Олена Ґорґон казала привязати пса, який оберігав віллю. Пес має на голові рану від удару сікачем. Сліди йдуть лише з мешкання до пивниці. Інж. Заремба і його любка Олена арештовані; якби виявилося, що злочин — діло Олени, обоє вони відповідатимуть перед наглим судом.

СЛУХАЮЧИ РАДІЯ, ПОМЕРЛИ.

Цими днями в Англії стався слідуючий випадок: Чоловік і жінка, йдучи спати, заложили собі на вуха слухавки радія і, розпливаючись у музичній насолоді, поснули так не збудилися більше. Потім виявилося, що причиною їх смерти не була ні музика ні радіо, а газ із кухні, який вони, йдучи до ліжка, забули зачинити.

СВОЮ ЖІНКУ ЗАДУШИВ.

У Варшаві пекар Юзеф Яблонський своїй жінці Марії заложив на шию петлю й задушив її. А як уже задушив жінку, тоді мешкання обляв нафтою і підпалив. Сусіди погасили пожежу без помочі пожежної сторожі. Юзя Яблонського арештували.

ХОТІВ СЕБЕ РОЗПНЯТИ НА ХРЕСТ.

В Бельгії, у місті Брукселі, один умово хорий, що знаходився в лічниці умовохорих, почав говорити, що він є Христос. І захотів розпняти себе на хрест. Із дощок зробив хрест, потім пробив собі ноги і руки цвяхами. У тяжкому стані його відвезли до шпиталю, де він незабаром помер.

НАЙКРЕМЕЗНІШІ ЧЕРЕВАЧІ В ЕВРОПІ.

В Берліні є три брати, що звуться Геґне, які важать разом 1,400 фунтів. А кожний зосібна — побили рекорд світа. Найкремезніший з трох братів, 22-літній Еміль, важить 585 фунтів тай годі, а його 17-літній брат Ернест — 360 фунтів.

ПОДІЇ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ РОЗРОСТАЮТЬСЯ ДАЛІ

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ШАНҐГАЙ. ЩЕ НЕ ДАЛИ ВІДПОВІДИ НА ПРЕДЛОЖЕННЯ ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ ЗАМИРИТИСЯ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — 12 японських літаків знову бомбардують китайську частину міста. Свої атаки вони скупчили на дільниці Чапей. Японські бомби з літаків у страшний спосіб нищать місто, руйнуючи будівлі. Таксамо японська артилерія обстрілює високі будівлі та театри, завдаючи тим велику шкоду мирному населенню.

Китайські війська стараються збити японські літаки, вживаючи до того крісів, скорострілів і навіть гармат. Але всі їх спроби не вдаються. На вулицях міста валяється багато трупів, убитих мирних мешканців і багато поранених та покалічених людей. Медичний та санітарний персонал працюють, не покладаючи рук, але не можуть справитися зі своїм завданням.

Міжнародню частину міста пильно охороняють добре узброєні частини військ ріжних европейських держав і Америки. До Шанґгаю прибувають нові підкріплення для чужинецьких військ і фльоти.

Японський ґенеральний консул у Кантоні заявив такусаму вимогу, яка була виставлена Японцями в Шанґгаю, про припинення протияпонської пропаґанди та закриття протияпонських газет. Японський торпедовець приплив до міста Сватова, де становище японських горожан загрожене. Японські воєнні судна готові захопити також інші китайські порти.

Японія ще не дала формальної відповіди на предложення Америки, піддержане Англією, Францією та Італією, про замирення в Шанґгаю. Японці кажуть, що вони не можуть дати обіцянки, що не будуть збільшувати свого війська в Шанґгаю, бо не хочуть лишити там своїх громадян без відповідної опіки.

ЯПОНЦІ НАСТУПАЮТЬ НА ХАРБІН.

ЧАНҐЧУН (Манджурія). — Трицятьтисячна японська армія з трох сторін наступає на Харбін. Не зважаючи на сильні морози й великі снігові замети та метелицю, ґенерал Тамон, який заняв був Ціцікар та Чінчов, сам особисто веде армію. Японці заявляють, що вонe хочуть звільнити Харбін від війська китайського ґенерала Тінґ Чао, який ставить ворожо до Японців.

Сподіваються, що вже в пятницю японські війська займуть Харбін.

БОЛЬШЕВИКИ ВИКРУЧУЮТЬСЯ.

МОСКВА (СССР). — Японське командування в Манджурії звернулося до радянського заряду Східно-Китайської залізниці, щоб ця залізниця перевезла японські війська з Ціцікара до Харбіна.

Большевицький управитель залізниці заявив, що на це треба згоди також китайського управителя.

НІМЕЧЧИНА ПРИЄДНАЛАСЯ ДО ПРОТЕСТУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Хоч ніяких німецьких інтересів Японці в Шанґгаю не порушили, всеж німецький уряд рішив приєднатися до протесту держав, що входять до Ради Ліґи Націй, проти японської воєнної акції в Шанґгаю. Відповідну ноту німецький уряд уже переслав до уряду японського.

КАЖУТЬ, ЩО ФРАНЦІЯ ПО СТОРОНІ ЯПОНІЇ.

МОСКВА (СССР). — Радянська преса пише про те, що між Японією та Францією є якесь порозуміння в справі японського виступу на Далекому Сході. Газети твердять, що Франція та Польща знали ще перед 18 вересня про те, що Японія активно виступить у Манджурії. Цей виступ Японії спрямований проти кантонського уряду, що став був при владі в Китаю.

Японія, Франція й почасти Англія боялися того, що Китай скомунізується, що буде загрозою самій Японії та французьким і англійським кольоніям в Азії. Отже ввесь удар Японців спрямований проти комуністичного руху на Далекому Сході та взагалі в Азії, кажуть у Москві.

ЧЕМБЕРЛЕЙН ЗА СКАСУВАННЯ МІЖНАРОДНІХ БОРГІВ І РЕПАРАЦІЙ.

ЛОНДОН (Англія). — Міністер фінансів Чемберлейн заявив у палаті послів, що політика британського уряду направлена до того, щоб як найскорше залагоджено справу репарацій та міжнародних боргів. Притім він зазначив, що наближається час, коли всі держави нарешті прийдуть до того висновку, що взагалі треба знести всі репарації та міжнародні борги.

Чемберлейн заявив, що вже нема сумніву, що Німеччина не встані далі платити репарацій.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛІҐА Й „ПАЦИФІКАЦІЯ"

Вістка про догану, уділену Радою Ліґи Націй Польщі за „пацифікацію" Західньої України, яку ми подали в позавчорашньому числі, ще не знайшла потвердження в американській пресі. Мимо цього вістка ця може бути правдива, а брак її потвердження може бути вислідом цього, що на порядку дня перед Ліґою Націй стоїть справа манджурська, яка в своїх наслідках може легко, і то кождої просто хвилі, довести до нового всесвітнього конфлікту.

Коли справа мається так; коли справді Ліґа Націй осудила Польщу, то це без сумніву має своє реальне значіння для української політики.

Хто щось трохи тямить у політиці, не буде певно ждати від такого рішення неможливих наслідків. Після такого рішення не можна ждати, щоб Ліґа Націй потягнула до відповідальности всіх винуватих за „пацифікацію" й карами заставила Польщу змінити свою політику супроти Українців. Не можна ждати отже облекшення долі Українців під Польщею. Рішення Ліґи Націй ще не значить, що Ліґа Націй стає тепер реальним чинником у боротьбі Українців проти польської політики. Цю боротьбу український нарід мусітиме далі нести на своїх плечах, своїми власними силами.

Все таки догана Ліґи Націй має значіння для освідомлення світової опінії про українську справу. Коли появилися були перші вістки про „пацифікацію", польський уряд та польські агенти заговорили цілу масу заперечень. Мовляв, „пацифікації" нема. Цілий піврік польський уряд перечив вістки про жорстокі розправи „пацифікаційних" відділів над українськими кооперативами, читальнями, школами й спортовими організаціями. По пів році польський уряд перестав перечити факт „пацифікації", а зате почав його виправдувати, буцімто „пацифіковані" організації були тільки покришкою для революційного руху, зверненого проти Польщі, а піддержуваного з Берліна, Москви чи звідкінде. Коли Українці домагалися від Ліґи Націй встановлення факту нарушення своїх національних прав у Польщі, то Польща пробувала ці нарушення оправдати. Тому рішення Ліґи Націй має значіння як потвердження факту, що Польща нарушує права національних меншин супроти українського населення. Хоч з самого рішення ще не виходить поправа відносин, але воно може бути етапом до дальшої боротьби за справдішню полекшу. В тій цілі Українцям треба це рішення перед світом розголосити, а відтак зробити інші заходи для добуття своїх прав, які їм припадають з міжнародніх договорів.

З МАНДЖУРІЇ

(Кореспонденція „Свободи" з Харбіна).

Цілий світ звертає тепер пильну увагу на події на Далекім Сході. З великим зацікавленням ставляться до них найбільші політики світа. Тому й читачам „Свободи" цікаво буде почути дещо про Манджурію від свого земляка, котрий отсе пише:

Щоби зясувати це положення, в якім знайшлася Манджурія, треба звернутись до того, чим вона була раніше і яка тут була система правління.

Манджурія жила ввесь час окремим від Китаю життям, а тому і влада тут була деякий час окремою. Спочатку правили нею манджурські імператори, що володіли і самим Китаєм, але з упадком монархії вибухла тут революція і на чолі Манджурії став покійний маршал Чан-Цо Лін, що за часів російсько-японської війни був отаманом хунхузів, себто манджурських бандитів.

Цей ваважок, заробивши добрі гроші на Японцях, став зпочатку командантом якоїсь військової бриґади, а потім був призначений губернатором мукденської провінції, що є централею і найбогатшою провінцією краю. Перебравши керму правління в свої руки, він став робити заходи, щоб захопити владу на ввесь край і це йому дуже влучно вдалось. У 1920 р. він фактично став єдиним володарем Манджурії, не маючи ніякої влади над собою, а всі уряди Китаю не признавав. Так було до того часу, поки він не захопив у 1926 році Китаю і не заявив себе верховним управителем Китаю.

Треба завважити, що до тої хвилі він був в тісному звязку з Японцями і вся його політика була дуже добра для Японії. Та з початком його походів до Китаю Японці відступили від нього і йому залишилося самому вести боротьбу, що було дуже тяжко. Вона закінчилася тим, що йому прийшлось тікати з Пекіна, а його потяг біля Мукдену був висаджений, й до сьогодні ніхто не знає, ким це було зроблено.

Маршал згинув, а з ним також згинув його помічник, ціцікарський губернатор, ґенерал У.

Місце правителя Манджурії заняв старший син маршала, чоловік 23—24 років, в чині „ґенерала". Його друзі надали йому високий чин за високі заслуги, але японська преса ніколи того чина не згадує.

Цей маршал скоро прийшов до згоди з головою гоміндана, молодого активного ґенерала, що також був призначений на посаду головнокомандуючого всіми військами Китаю. Це був Чан Кай-Шек.

Правління цього гоміндана в Манджурії пішло по лінії, яка була на руку чиновникам та владі, а іменно збільшення податків, ріжних мит, лікінів, та просто хабарів, при чому ні одного нового урядовця не признавали на посаду, якщо він не дав свому попередникові якогось хабаря, який для таких посад, як начальник поліції, або губернатор, вносив сотки тисяч даянів. Збільшалась армія, закуплено літаки, побудували арсенал, в котрім був знаменитий варстат для виробловання гармат, поставлений заводами фірми Скода. Цей варстат за три роки не вспів виробити ані одної гармати, бо головний майстер все гостював то в дятька, то просто не приходив, а платні побирав. Та ніхто не міг нічого сказати, бо він був молодий китайський інжинір, що отримав освіту десь в Европі і був свояком велкого урядовця.

Ось у таких обставинах знаходилася Манджурія, а положення її ставало все гірше й гірше, поки не почалась активна політика піднятя авторитету Китайців та запити до держав у справі знесення екстериторіяльности і всіх так званих „нерівних договорів".

Але це зліквідовано так скоро, що сама влада побачила, наскільки ця політика некорисна для самого Китаю, бо частина населення почала вести шалену аґітацію проти чужинців, а вперш чергу проти Японців. А коли японське воєнне міністерство поручило капітанови Накамурі зробити досліди воєнного положення в солунському районі, де орудували большевики, то комендант цього району, якийсь китайський „ґенерал", дав приказ убити Японця, і заверюха почалася.

На ультимат Японців Китайці не відповіли і японські війська, для забезпечення своїх інтересів, почали деякі слідства, але нагло в ночі, дня 19 вересня 1931 р., купка китайських жовнірів розвалила лінію південно-манджурської японської залізниці і це викликало збройний виступ Японців, котрі за два дні зліквідували центральні уряди Манджурії, а китайська армія розбіглась і почала грабувати мирне населення, себто повернулась до свого звичайного заняття, бо жовніри фактично завжди вербувалися з хунхузів, а тому край опинився в стані анархії.

В той час ґенерал Ма був призначений Чан-Шу-Ляном на посаду ціцікарського ґенерал-губернатора, при чому йому приобіцяно підтримку не лише Китайців, але й радянців.

Той взявся за цю авантуру, бо мало знав молодого, але дуже спритного маршала котрому такі авантури були дуже до серця, бо в 1925 році цей самий маршал Чан-Шу-Лян, що був нерідним сином покійного старого маршала, зробив змову, в котру втягнув ґенерала Госун Ліна і це повстання підтримане радянцями, не вдалось, але була така хвиля, коли Чан-Шу-Лін мусів був тікати до Дайрену з Мукдену.

Повстання зліквідовано і коли молодий „маршал" довідався, що Го-сун-лін заарештований і що його везуть до Мукдену, післав свого адютанта, котрому дав розпорядження вбити Го-сун-ліна, бо слідство відкрило би змову сина проти батька. Ось така є характеристика володарів Манджурії. Тому й авантура ген. Ма так нагло закінчилась повною невдачею.

Японці одним сильним ударом зліквідували ціцікарську групу і місто занято, а в той час частини жовнірів удалися до м. Цзиньчжов, де Китайці зібрали велику армію в 80—100,000 чоловік, при чому їм допомагали хунхузи і ріжні бандити, що робили ввесь час напади по лінії південно-манджурської залізниці.

Японська сучасна воєнна влада в краю робить тепер добрі заходи в справі ліквідації цього цзиньчжовського бандитського осередку, після чого буде закінчена ліквідація решти старих чиновників і край піде по шляху відродження.

Новий уряд ставить собі завданням ліквідацію всіх воєнних податків, реформу всіх китайських установ, ліквідацію хабарів, підкупів і іншого, а також реформу фінансових установ краю, де теж правили ріжні бандити в роді хунхузів. Досить згадати, що хунхузи мали своїх агентів навіть в урядових краєвих установах.

Край буде мати абсолютну самостійність від Китаю, свої гроші, свої виборні установи, зовсім буде зліквідована армія, при чім підписано й Японцями угоду, що Японія гарантує краєви воєнне забезпечення від всякого стороннього нападу.

В майбутніх кореспонденціях буду торкатись більш подрібно цих реформ, але треба завважити їх головні слідуючі точки:

1. Край буде мати повне забезпечення життя і майна для всіх націй, котрі тут перебувають.

2. Офіційна назва: „Манджуро-монгольська держава".

3. Всі нації в Манджурії мають право займатись торгом, а також промисловістю.

4. Повна і конечна боротьба з недобитками старої влади і ліквідація всякого комуністичного вплину на діяльність, а також неможливість на майбутнє комуністичної пропаґанди.

5. Стабілізація фінансів і полекшення податків.

6. Охорону порядку доручено поліції, а також ліквідацію армії.

7. На чолі провінцій установлено провінціяльні уряди, зовсім автономні в своїй внутрішній діяльності, але тісно звязані з центром.

Ось це важніші точки загальної конституції краю.

Коли пишуться ці рядки, в Цзинь-чжов рішається доля недобитків бувшої армії Чан-сун-ляна. Можна ґарантувати, що армія буде зовсім зліквідована.

М. Слобожанець.

Даймо змогу "Рідній Школі" в Старому Краю наладнати широку постійну мережу станиць рідного національного виховання на українських землях.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Ю. Л., Мускіґон, Міш. Ваш голос слушний, але він тільки стверджує лихе положення робітників-домовласників, себто те, що вже описав гром. Ощипок, але не подає, що, на Вашу думку, треба робити, щоби поліпшити положення. А голос надається в такім випадку до проголошення тільки тоді, коли він вказує шлях до боротьби з лихом.

Г. С., Шикаґо, Ілл. Таку справу вирішуйте на місці. А коли розписуєтеся в пресі, то тим її не посуваєте вперед, а тільки даєте кириннйкам притоку до шкодження доброму ділу.

В. Г., Супіріор, Віс. Коли переписуєтесь з дітьми чи їх родичами, то зверніть їх увагу, що в американській місцевій газеті, яку Ви нам залучили, нема згадки, що це діти українських батьків. Треба старатися, щоби всюди було зазначено, що це наші діти, особливо, коли вони гарно вчаться й одержують перші нагороди.

С. С., Експорт, Па., Ви хіба не читали книжки української історії, коли про таке питаєте. Тому відкажуйте кілька центів і купіть собі хоч коротку історію України. А тоді знатимете, що ми були довгі сотки літ народом славним і державним, та що українська держава, яка повстала по світовій війні по обох боках Збруча, була тільки відродженням старої української держави.

З укр. життя.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих členиць, щоби явилися на мітінґу дня 7-го лютого, в неділю, в годині 2-гій пополудни, в гали де звичайно. Просимо усіх сестер прийти і вирівнати свої вкладки, бо довгуючі члениці будуть суспендовані. — Олена Скробач, предс.; Софія Гунька, секр.

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина в Старому Краю тільки в „Рідній Школі". Тому піддержім завзято її змагання в її другому пів-столітті!

—o—

Гріш, що даш на рідні школи,
Не пропащий гріш ніколи.
Вернеться, зросте він згодом
В міліони між народом.

А віддасть його Вкраїні
Молоде те покоління,
Що у рідній вчилось школі
Добувати долі-волі.

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(9)

— З твоїх очей він міг вичитати більше як те, що ти лиш не хочеш розізлити його. Як набе собі що в голову, то тяжко буде відчепитися його.

Дівчина весело зареготалася і каже:

— Коли мама виїхали з тою пересторогою, то бачу, що я не зарозуміла, коли думаю, що в моїх очах є сила. Не така сила, що віз потягне, або підкову зломить, а така, від якої мякнуть хлопці.

— Що тобі прийшло до голови?! Тобі в такий час і з таким хлопцем?

— Саме тому, що такий час і що він такий! Я справді хочу трошка дурити його, щоби він, маючи надію, не робив нам пакостей. Такого ворога не гріх баламутити. То буде воєнний підступ.

— Як же ти його потому спекаєшся?

— Він не довго буде попасати тут. Наші виженуть влізливців.

— А як вони таки лишаться?

— Тоді я знайду спосіб втекти відси. Та я гадаю, що се буде непотрібне. Чейже тато знає, і Дамян знає, що ми тут лишилися. І Павло знає. Як не один, то другий, як не другий, то третий висвободить нас.

— На другий день ротмістр справді знов застукав у двері. Так довго, як вчера, вже не ждав, бо коли тільки сказав, хто він, Середичева відчинила йому. Сим разом на столі стояла запіканка і закуска.

— Вибачайте, що так скупо, — господиня звинялася. — Та в сих часах добре, що й те є. Чим хата богата, тим рада.

Хоч ротмістрови і нині сказали, що господар ще не приїхав і що сина ще нема, отже не було з ким балакати, він таки лишився. Балачка з гарною дівчиною, ще й при солодкій горівці, була йому милішою, як була би балачка з батьком або братом тої дівчини. Сидів і балакав цілу годину, хоч перед хатою на вулици стояли і дожидали його жовніри, яких він взяв з собою, щоби плíндрувати людські хати.

Вийшовши з хати, ротмістр справді став думати, що Софія навидить його і що незле було би здобути її... не для забавки, а з її маєтком. Її маєток дістав би лише тоді, коли би з нею оженився. Коли вже набив собі голову такими думками, то також додумався до того, що з дівчиною і з її мамою треба поводитися делікатно, як їх добрий приятель. На третий день під їх хату вже не привів патрулі, а прийшов сам. Знов приняли його так, як вчера: горівкою і приязною балачкою. Софія знов прощала його, глядячи глибоко в його очи.

*

Коршма Калиняка при дорозі до міста була тепер пуста. Через ту війну ніякі купці не їздили, отже не було кому заїздити на нічліг, чи хоч би на хвилевий відпочинок. З міста ні з околиці ніхто не приходив, бо кождий боявся, що як зійдеться з жовнірами, то його обідруть. Пити в коршмі не було що, Чого коршмар не сховав, те випили жовніри, не заплативши. Та без гостей коршма й тепер не була. Майже що днини зазирали до неї жовніри. Як не козаки наказного полковника Білюха, то райтари Шидзінецького. Хоч коршму вичистили вже першої днини, коли прийшли до Оршина, то все ще надіялися, що може щось переочили. Вони також знали, що люди богато річей поховали перед ними, і тепер, коли надіялися, що жовніри третий чи четвертий раз вже не прийдуть, витягли зі скритки.

В такій надії нині приїхав до коршми Шидзінецький з вісьмома райтарами. Його жовніри вели ще пять вючаків, щоби на них навантажити добичу. В коршмі був тільки старий і хоровитий господар, його дуже молода і гарна жінка, і їх мала дитина. Надїхавши, райтари позіскакували з коней і, полишивши коло них одного товариша, розбіглися по цілій коршмі і по всіх господарських будинках. Напитків ні харчів не знайшли ніяких, лише зі стайні вивели корову, якої тому два дни не бачили, бо була схована в чагарнику. Молода жінка впала навколішки, обіймила коліна ротмістра і благала:

—Лишіть мені ту корову! Ваші жовніри вже забрали все, що було в хаті. Забрали коні, бики, корови, вівці і свині... Ще та одна коровиця заховалась була перед їх оком. У мене мала дитина. Чейже не лишите її без поживи... без одної краплі молока. Змилосердіться над дитиною!

— І я маю діти, — ротмістр відповів, сміючися. — Ви маєте лише одну, я маю півтори сотки. Ваша дитина маленька, отже потребує небогато, мої діти дужі хлопи і жруть... кажу вам, на вечеру одна ваша корова для них замало. Якась худа. Ви зле її годували... Плач вам не поможе, бо я ту корову мушу взяти. Ви й без неї якось дасьте собі раду.

Молода жінка пустила коліна невмолимого, підвелася і спитала:

— А як би я її відкупила від вас?

— Хочете відкупити? Щож ви за неї можете дати мені?

— Ви хотіли мати вино, або мід, хоч передвчера ваші жовніри вибрали з нашого льоху решту, яка там ще була...

Жінка замовкла. З її слів ротмістр доміркувався, що вона ще десь має сховане вино, або мід. Він спитав:

— У вас ще знайшлось би троха тих кроплів?

— Ще дві бочілки, які ми сховали не перед вами, бо ще пару років тому. Ми закопали їх на те, щоби мати старий мід на весілля моєї донечки. Отсеї о дитини, що квилить на руках свого батька... Лишите мені корову як вам дам сей мід? Хоч за сей мід дістав би й три корови, як би тут ще були які, то для нас кватирка молока важніша як ведро меду, бо медом дитини не нагодуємо.

— Який той мід? Добрий?

— Чи дощівку ми так ховали би, ще й аж до весілля доньки?

Очи ротмістра заіскрилися і він спитав живо:

— Де той мід?

— Чи я можу взяти корову?

— Про мене! Лиш зараз покажіть, де той мід, бо моє горло вже дуже висохло.

— А корова? — недовірчиво жінка спитала ще раз.

— Та бери собі її до чорта! Давай мід!

Жовніри ротмістра дуже здивувалися, коли вчули, що мід ще є. Воних перетрусили всі закутини, обернули кожду порожну бочку, та не знайшли ні кроплі будьякого напитку. Нараз чують, що за корову дістануть мід.

Сам господар, що скорчений куняв у куті просторої коршми, ще нічого не знав про той торг його жінки з ротмістром. Він здрігнувся, коли ротмістр крикнув „дамай мід!" Встав, підійшов до ротмістра і сказав покірно, бючися пястуком в груди:

— Бодай я так ось тут на тім місци трупом впав, як ще є хоч би одна крапля. Ваше військо вміє трусити. Знайшли і випили все до чиста.

— Я вам вірю, — ротмістр відповів сміючися, — що того коршемного меду вже не маєте ні краплі. Зате маєте ліпщий мід. Той, що схований на весілля вашої дитини. Я той мід вже купив від вашої жінки.

Калиняк трівожно глянув на жінку. Він не зрозумів ротмістра, про яке купно сей говорить. Також не годен був збагнути, відки ротмістр знає про закопаний мід. Сей мід він закопував з жінкою без ніяких свідків. Тепер жінка щось шепнула йому до вуха. Він лише спитав:

— Чи ти вдуріла?

Вона тупнула ногою і відповіла:

— Корову мусимо ратувати, бо без молока дитина згине! Так мусить бути.

Звернувшися до ротмістра, жінка сказала:

— Я вам лише покажу місце, де той мід закопаний. Ваші жовніри нехай возьмуть заступи. Вони ось в тій коморі на подвірю. Взявши заступи, жовніри нехай ідуть за нами.

Жінка пішла в сад, ротмістр за нею, чотири жовніри з заступами за ротмістром. Сто кроків за хатою по середині між двома грушами жінка станула і, важко зітхнувши, сказала коротко:

— Тут!

Сказавши се, відступила на бік і видилася на роботу жовнірів. Хотіла на власні очи бачити, чи бочки ще є, бо не було виключене, що як хто підглянув, коли вона закопувала, то міг їх вже давно викопати. Бочки були і були повні. Одну ротмістр приказав закотити під коршму і таки зараз спускати. Він хотів покушати і його жовнірам текла слинка.

Коли ротмістр зміркував, що жовніри вже мають досить, приказав бочку назад зашпунтувати. В коршмі воза вже не було, на коні бочки тяжко було навючити. Ротмістр порадив собі. В коморі ще знайшлися мотузи. Ротмістр приказав обі бочки обмотати мотузами і кожду бочку завісити між два коні.

Тоді, коли жовніри поралися коло бочок, Калинякова вела корову до недалекого ліса. Там була скритка, якої, вона надіялася, жовніри не знайдуть. Побачивши її з коровою, ротмістр усміхнувся і одному жовнірови щось шепнув до вуха. Сів на коня і пустився в сторону Оршина. За ним райтари вели коні з бочками.

За ротмістром пішли не всі райтари. Три лишилися коло коршми і по хвили пустилися в степ.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Концерт на українській виставі в Музею Y.W.C.A.

Як це правда, що Ігнац Падеревський виграв на пяні Полякам „незалежну" Польщу, то в тім разі Українці мають більше претенсій на самостійну Україну. Українська пісня, мельодія й гнучкість звуків така пребогата, така велика й могуча, як сам її могучий творець. Правдиво було написано в анґлійській мові на концертовій програмі дня 22. січня в музею Y. W. C. A. в Нюарку, як то одного часу Бог роздавав дітям дарунки й коли вже пороздавав усім, то ще осталась одна дитина, для котрої забракло дарунку. На запит, якої вона народности, відповіла що вона Українка. Тоді Всемогучий обдарив українську дитину піснею. Яка це гарна, до сліз зворушаюча, та майже правдива леґенда!

Концерт на українській виставі в музею, про який говорю, випав як найкраще. Виставовий комітет, зложений з визначніших громадян міста Нюарку на чолі з предсідателем Тимком Рудим, з Белвил, Н. Дж., вивязався зі свого завдання дуже добре. А завдання було дійсно трудне, бо річи, зібрані до музею, свідчать самі про себе. Не хочу згадувати про українську ложку, миску чи чобіти на виставі, лише ділюся великою радістю з читачами, що цею виставою нюарські Українці положили ще одну трівку цеглу під українську справу. Оглядаючи ріжні ручні роботи, Американці подивляли ту терпеливість, змисл й артизм українського народу, з яким він виконав свої праці. Багато Американців може вперше мали нагоду тут зазнайомитися з українськими виробами, а між іншим і самою долею України. Пісні й танці були доповнюючими до вистави. Український хор, зложений з сорока осіб під управою проф. Юрія Кириченка, відспівав ряд пісень. Підчас співу на переміну виступали також танцюристи під управою добродія Івана Заболоцького, учителя зі школи українських танків артиста В. Авраменка. Як співаки так і танцюристи були в українських народних строях. Танцюристи вивязалися в програмі досить добре, а особливо в „Запорожськім Герцю". Вони створили перед Американцями ще одну сторінку історії веселого козака, як він виглядає в його рідних танцях. Колиж танцюристи виявили перед публикою артизм танців, то хор відчинив широко добре й щире, але тяжко наболіле українське серце, та змучену горем українську душу. На програмі було пояснення в анґлійській мові про кожну пісню так, що кожний Американець менше-більше знав, про що співається. Пісні випали надзвичайно гарно. Лагідна дисципліна п. Ю. Кириченка була слідна в кожнім відруху хористів, про що Американці шептали між собою та за кожною піснею винагороджували їх гучними оплесками.

Павза була не більша як 5 хвилин. Д-р Рейнольд, предсідатель нюарської пресвитерії, виголосив коротку промову. Він пояснив Американцям, де Україна знаходиться; що Україна розшматована поміж чотирма державами з українським населенням в них. Є Українці також у Злучених Державах, що бажають широкої симпатії Американців до боротьби за незалежну Україну. Після промови д-ра Рейнольда проповідник В. Куаїв проголосив, що українська вистава триватиме аж до 31 січня. Відтак знова виступали хор і танцюристи.

Цілий час публика була в великім напруженню та захопленню. Дійсно, концертова саля була виповнена по береги. Настрій у кожного і кожної був високо-святочний. З таким настроєм і добрим вражінням публика розійшлась домів, а на похвалу за цю виставу заслугове комітет та всі учасники хору і танців.

Українська вистава в Нюарку повинна заохотити й інші місцевости до такої культурної роботи, бо тільки таким способом імя України попливе широкими филями між Американців, котрі певно вділять нам моральної помочі в боротьбі за волю України.

І. Пасічник,
Ірвінгтон, Н. Дж.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відозва в справі вистави в память Вашингтона.

Василь Авраменко розіслав від Школи Українського Національного Танку відозву в справі ювилею Вашингтона в якій пише:

200-літний ювилей народження Вашинґтона повинно використати українське громадянство для замаркowання свого істнування в Америці й виказання тих мистецько-культурних цінностей, що їх вносить український нарід в загально-американську скарбницю.

Школа Українсвкого Національного Танку взяла на себе важне завдання, а то: зорґанізувати ті сили, які виведуть українську культуру перед очі американської публики. Будеме ще раз мати наш незрівняний Український Хор під проводом Олександра Кошиця й удосконалений Український Балет. З тими двома чинниками будемо обходити **Українське Свято в честь Вашингтона в неділю, 8-го травня 1932 р., в музичній салі Карнеґі Гол, при 7-мий Евені й 57-мій вулиці в Ню Йорку.** Це дуже важний виступ!

Отверто кажемо, що цього виступу не зможемо довершити без допомоги всього українського громадянства. А цей виступ — це дальший крок в здобуванню прихильности широкого світа українській справі саме в тому часі, коли вороги хочуть викинути навіть імя українського народу зі сторінок політичної історії.

Тому просемо допомоги при орґанізації артистичних сил. В Хорі мусять бути люди що виключно посвячуються штуці співу, отже не мають часу на зарібки. А в Балеті мусять також виступити вже фахові мистці, що вправляються кождого дня в своїй штуці. Щойно попри них може виступити маса інших танцюристів. Всі ті сили треба вдержати в часі приготовань, а наша Школа не має ніяких фондів.

Оттому відзиваємося до Українського Громадянства за грошевою допомогою. Товариства, Братства, Сестрицтва й засібні, а щирі одиниці нехай застановляться, яку допомогу можуть нам дати: чи дарунок, чи позичку? Позичка буде звернена зі сподіваних доходів з вистав чи концертів. Але все одно, чи це буде позичка, чи дар, будьте ласкаві подбати про це таки зараз і по можности як найскорше до нас їх переслати. Ми вже зачали працю на тимчасових кредитах наших близьких знакомих. Ті кредити треба перемінити на інші, довше тревалі, щоби ми мали можність відітхнути.

Позички будуть старанно зареєстровані і будуть звертатися в міру доходів на протязі року 1932.

Зорганізований Хор і Балет будуть давати виступи в честь Вашингтона по тих містах, де українське громадянство забажає. Тому також просимо: скличте нараду представників Ваших Товариств та вирішіть, чи пожаданий був би для Вас виступ Хору Кошиця й Балету Авраменка на Вашім святі в честь Вашингтона. Ми знаємо, що в богатьох місцевостях нема відповідних сил до влаштовання такого свята, тому предкладаємо нашу поміч. Коли наспіють зголошення з ріжних сторін, тоді уложимо порядок виступів і оголосимо їх прилюдно, однак не скорше, аж по святі в Карнеґі Гол.

Потім щойно підуть приготовання до виповнення дальших точок програми культурно-мистецької праці.

—o—

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ КОЗАЦЬКОЇ ШКОЛИ

— відбудуться —

РІШУЧІ ЗБОРИ

для отворення козацької спортової школи і приготовання ґрупи козаків в турне по Америці і робота на фільмах.

— Збори відбудуться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

в годині 2-гій пополудни

в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

Комітет запрошує всі Січові Сотні і всі українські Організації прибути на згадані збори. Попередні збори визнали, що така школа для нашої тутешної молодіжі і загально для нашої нації тут у Злучених Державах дуже корисна. Ми віримо, що всі щирі та свідомі Українці являться на згадані збори та поможуть розвязати таке питання, яке являється дуже важним для кождого Українця. Приходіть і других кличте. — Бувайте здорові. 28

ЗА КОМІТЕТ: **Е. Драгінда,** голова; **Н. Перчишин,** заступник; **Р. Голимбйовський,** писар; **сот. Яків Бабенко,** інструктор.

Заходом Школи Українських Національних Танків В. Авраменка орґанізується

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР

під проводом професора ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ.

ПРИЙМАЄТЬСЯ СПІВАКІВ ТА СПІВАЧОК З ДОБРИМИ ГОЛОСАМИ ТА ЗНАЮЧИХ НОТИ.

Всіх, бажаючих вступити до хору, проситься зголошуватися у секретаря Школи, 35 Іст 2-га вул., в Ню Йорку, що дня від год. 3-тої до 8-мої пополудні. В неділю від год. 3-тої до 5-тої пополудні.

Цей хор має виступити на початку місяця травня на святі в честь Джорджа Вашингтона в Ню Йорку, а також по других більших містах Америки.

Управителів українських хорів проситься звернути увагу на ліпші сили і заохотити до зголошування. 20,2,4

Інформацій відносно вступу та початку проб уділяє секретар Школи. — Також для виступів в святах приймається вишколених ТАНЦЮРИСТІВ І ТАНЦЮРИСТОК, що укінчили школу українського національного танку.

Телефон Школи: Drydock 4-9338.

Адреса почтова: P. O. BOX 101, STA. D, NEW YORK, N. Y.

Управа Школи.

Олександер Кошиць. Василь Авраменко.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні збори Демократичного Клюбу.

На річних зборах Українського Демократичного Клюбу вибрано новий уряд, як слідує: адв. М. Пізнак, лідер; В. Ф. Вагнер, предсідатель; В. Брилінський, перший містопредсідатель; адв. В. Цільник, другий містопредсідатель; С. Піщак, секретар фінансовий; Т. Йосик, касієр; Е. Ляшецький, секретар рекордовий.

Директори: адв. М. Радик, адв. С. Ярема, Д. Кольба, М. Сокач.

Задачею Клюбу є праця на політичному полі для добра української суспільности на землі американській, як рівночасно заохочувати молодий елемент до такої праці, а тому богато з неї вибрано до уряду.

В склад Укр. Дем. Клюбу входить також добре зорганізована жіноча секція (Women's Auxiliary), котрої предсідателькою є пані Юлія Ярема. Жіноцтво наше бере активну участь в праці політичній в Америці, як також в праці національній для добра рідного краю.

Клюб не забуває і про рідний край, відчуваючи його долю й недолю й як рік-річно так і цього року рішено вислати малий даток на слідуючі цілі:

Тов. „Просвіта" у Львові $25.00; українським інвалідам $25.00; політичним вязням $25.00; боєвий фонд $25.00. На Рідну Школу вислано $100 як ювилейний дар, що було рішено на місячних зборах у грудні перед ювилейним концертом.

За Український Демократичний Клюб:

Е. Ляшецький, секретар.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Французький гумористь Трістан Бернар зайшов був раз на сніданок до якоїсь дуже дорогої гостинниці на Рівієрі. Рахунок випав страшно дороґий. Трістан Бернар сказав вейтрові, щоб попросив на хвилинку управителя.

— Ви є директор гостинниці?

— Так, пане.

Бернар заплакав та впав управителеві в рамена.

— Найдорожчий! Обійміть мене! Поцілуйте! Вже ніколи в життї не побачимося!

ПОЗІР! CENTRAL FALLS, R. I.!

ТОВ. ім. ІВАНА ФРАНКА, відділ 93 Укр. Народ. Союза,

— уряджує —

ВЕСЕЛИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 6. ЛЮТОГО 1932 Р.
(SATURDAY, FEBRUARY 6, 1932)
В ГАЛІ ТОВАРИСТА,
59 CENTRAL ST., CENTRAL FALLS.
Початок в годині 7.30 ввечір.
Вступ 20 центів.

На сей баль запрошуємо всіх Українців місцевих і позамісцевих. Приходіть всі, то разом весело забавимося. Добірна музика й чесна обслуга. Товаришів, котрих обовязком є занятися балем, просимо прийти завчасу, а іменно пп. І. Кушнір, С. Тріска, Д. Вардига, К. Бабій і І. Клеменчук. 28

Уряд Товариства.

ПОЗІР! — ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО КЛЮБУ

— влаштовується —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 6. ЛЮТОГО 1932 Р.
(SATURDAY, FEBRUARY 6, 1932)
В УКРАЇНСЬКІМ КЛЮБІ,
238 WILLARD AVE., PROVIDENCE.
Початок в годині 7. ввечір.
Вступ 25. центів.

На сей баль запрошується всіх Українців місцевих і позамісцевих до численної участи. На бали буде приґравати українська музика. За чесну обслугу Молодечого Клюбу ручить
28 **Комітет.**

ПРОСЬБА ЮНІЙНИХ ПЕКАРІВ У ЙОНКЕРС.

Минулого тижня відбулися збори Міжнародної Юнії, льокаль ч. 144, в Мангатан Гол, на Мейн стр., Йонкерс, Н. Й. Головою цеї Юнії є С. Боровський. Між іншими справами ухвалено вдатися з просьбою до всіх господинь славянського походження, щоби не купували іншого хліба, лише з юнійним значком. Підписаний Комітет, виконуючи ухвалу згаданих зборів, просить усі славянські господині: Купуйте хліб лише зі значками Міжнародної Юнії, льокаль ч. 144. Цей хліб є смачний, випіканий санітарно в місті Йонкерс і головно славянськими пекарями. Через те ви дасьте спосіб до життя своїм, а не чужинцям, за що складаємо заздалегідь щиру подяку. — С. Боровський, предс.; В. Бохняк, секр.; В. Кобилянський, І. Страсер, М. Зелінка. (Огол.)

Доказ любови.

Жінка: Ти мені навіть у гробі не даш спокою!

Чоловік: Дай мені нагоду доказати тобі, що ти помиляєшся.

—o—

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ ВСІХ НАЦІОНАЛЬНИХ ҐРУП В НЮ ЙОРКУ

:—:—: відбудеться :—:—:

ВЕЛИКИЙ СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

В GUILD THEATRE, ТОЧНО В ГОДИНІ 8.15 ВВЕЧІР.

У святі бере участь Школа В. Авраменка.

Тікети можна набути в Guild Theatre, 243 W. 52nd St., New York City. 6,28

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ СЕСТРИЦТВА НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ (долина міста)

:—:—: уладжується :—:—:

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

54 VAN WINKLE AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

Початок в годині 6-тій ввечір. —— Вступ 50 центів.

Сестрицтво запрошує всі Товариства і Братства прибути численно на наш баль. Буде приґравати першорядна музика американські і українські танці. За добру забаву ручить

28 **Комітет.**

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ ПРИ УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

буде перший раз в Рочестер, Н. Й., поставлена драма в 5-ох діях зі співами і танцями, звісного драматурга Дмитра Гунькевича, під назвою:

В ГАЛИЦЬКІЙ НЕВОЛІ

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБ. ДОМІ, 975 ДЖОЗЕФ ЕВЕНЮ.

Початок в годині 7-ій ввечір. — Вступ 40 цт., для дітей 10 цт.

Запрошується Українську Громаду прийти і побачити дуже інтересну драму, яка представляє життя Галицьких Українців під гнетом Польщі в XX. столітті. Приходіть, а певно що будете вдоволені. 27-8

Комітет.

ПОЗІР! НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ В НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

—— відограється ——

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

весела комедія в 3-ох діях під наг.:

„ТІТКА"

В ГАЛИ ПІД Ч. 42 НЮ СТРІТ.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ЗАБАВА

Початок 7.45 вечером. 28 **Вступ 50 центів.**

ЖЕНЯТЬСЯ З РОЗПУКИ.

Тяжкі економічні відносини широких верств впливають майже всюди некорисно на заключування подружжа. Бож тяжко заключати подружжа, коли так мало людей має запевнене становище та мусять боятися, що за тиждень або за місяць виповідять їм працю, а нової не дістануть. А щоби безробітний службовець чи робітник міг подумати про одруження, це майже виключене. Мабуть одинокою країною, де тепер безробіття додає охоти до одруження, є Норвеґія. В Осльо і в багатьох інших норвезьких містах рішилися працедавці, що при обмежуванні праці відправлятимуть насамперед нежонатих, зате жонатих, які мусять дбати про родину, не відправлятимуть і дальше, а наскільки це можливе, прийматимуть жонатих на роботу. Це самособою доказ, що вони розуміють незавидну долю батьків родини. Та що з того, коли й нежонаті мають жолудок, який домагається свого права.

Тому, що на основі тієї спільної умови працедавці нежонатих робітників узагалі не приймають ніде, багато з них женяться на ґалай балай, щоби бодай мати надію, що дістануть працю. В одній газеті появилося таке оголошення: „Є нас пять безробітних старих парубків. Уєюди, куди ми звернулися, щоби дістати роботу, хочаб і рубачів, шахтярів або яку іншу, всюди нам сказали, що приймають лише жонатих. Тепер прийшла зима, тому мусимо рішитися. Отже шукаємо пять дівчат, щоби з ними оженитися. Не мусять бути гарні, не мусять теж мати гроші; всеж першенство матимуть ті, які мають бодай трохи виправи. Та головне те, щоби то були дівчата гідні, добрі господині й щоби були готові взяти собі нас таки зараз". Такі то адвертайзменти, мовляв, не є в Норвеґії чимсь надзвичайним. І певно тих пять старих парубків дістануть працю. Колиж би всі безробітні пішли за примірюм тих пятьох старих, парубків і поженилися, то це їм не помогло би, бож через загальну господарську крізу годі булоб їх денебудь примістити.

Працю всім безробітним може дати лише новий устрій, пристосований до всіх справедливо.

Розмова двох глухих.

І. глухий (кричить): Може підемо на риби?

II. глухий (кричить): Не можу, бо йду на риби!

І. глухий (кричить): То шкода, бо я думав, що підемо на риби!

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ЗБАРАЖЧАН В НЮ ЙОРКУ

—— устроюється ——

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

(GRAND BALL)

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБ. ДОМІ,

(MANHATTAN LYCEUM)

66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 6-тій ввечір. —— Вступ 50 центів.

(First Class Music. — Admission 50 cts.)

Весь дохід з балю піде на допомогу будови Українського Народного Дому в Збаражі. Тому на цім балі не повинно бракувати ні одного Українця. За добру забаву ручить

28-9 **Комітет.**

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

:—:—: уряджується :—:—:

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ СЕЛА ВОРОБІЇВКА, пов. ТЕРНОПІЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ, 33-35 W. 19th STREET, BAYONNE, N. J.

Початок в годині 6-тій ввечір. —— Вступ 50 центів.

Дохід на Рідну Школу в селі Воробіївці.

Дорогі Українці і Українки міста Бейону. Просимо прибути на наш баль, а тим самим поможете збудувати школу, до котрої мають ходити українські діти. Тож просимо прибути як найчисленніше. Комітет докладає всі свої сили, щоби той баль випав якнайліпше. На бали буде приґравати вам відомий наш щирий Українець п. Кузьма з Нюарку. Музика першої кляси, чисто краєва. Коли прибудете, то не пожалуєте. Заразом просимо також Українців з сіл, як: **Цеброва, Коровець, Глубічка, Серединець і Висиповець.** Просимо прибути на наш баль, де ми всі разом побачимося і весело забавимося. Також просимо Українців з околиць прибути, за що згори складаємо сердечну подяку. За добру забаву і чесну обслугу ручить

— **Комітет.** 28

ПОЗІР!—УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДОМ НЮЙОРСЬКОГО КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ БУДОВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В БІБРЩ

—— відбудеться ——

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 6-ГО ЛЮТОГО (FEBR.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7.30 ввечір.

Вступ 50 центів. —— Музика першорядна.

На цей баль запрошується всіх Українців місцевих і позамісцевих. — **Комітет.** 28

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS TO MARK ANNIVERSARY.

Many Cohoesiers Plan To Attend Concert At Watervliet.

Ukrainian American Citizens of Cohoes and vicinity have arranged a program to mark the 13th anniversary of Ukrainia's proclamation of a United Ukrainian Republic tomorrow at the Ukrainian American Citizen's club in Watervliet.

The anniversary program will be marked by a concert. The choirs of all Ukrainian churches in Cohoes and vicinity will take part in this program.

Cohoes will send a large delegation to the meeting. Several of the district officers of the Ukrainian American Citizens club from this city will have an important part in the anniversary program.

Arrangements have been completed to welcome a number of the high State and National officials of the organization tomorrow in Watervliet. Addresses will be made outlining the struggles which led to the proclamation on January 22, 1919, restoring all soil belonging to Ukrainia which had been under the jurisdiction of other countries.

(Cohoes American,
Cohoes, N. Y., Saturday Evening, January 30, 1932).

—o—

LECTURER PRAISES NEWARK MUSEUM.

Rennie Smith, former member of British Parliament, lecturing in this country on peace and international relations, yesterday contrasted the "aliveness" of the Newark Museum with other museums here and abroad, the general effects of which "would produce sleep within half an hour."

Mr. Smith stated, however, a great change was noticeable in Great Britain museums the last few years in presenting exhibits and making displays timely. He predicted the next few years would see a distinct change along these lines in museums throughout the world.

Mr. Smith visited Newark Museum particularly to see the Ukrainian exhibit under auspices of the Ukrainian Committee of Newark. Accompanying him were Emil Revyuk, Vladimir Kedrowsky and Dr. Luke Myshuha, editors of Svoboda, Ukrainian daily newspaper. One of Mr. Smith's lectures is "The Future of Ukraine."

Mr. Smith served nearly eighth years as a Labor member of Parliament. His term was concluded last fall with the change in government.

(The Newark Evening News,
January 30, 1932).

Два приятелі стрічаються після довшого часу.

— Алеж, приятелю, ти так зле виглядаєш! Що з тобою?

— Не дивиниця, я від шістьох місяців не виходив ніде.

— Ага, то ти був хорий. А що тобі бракувало?

— Півтори тисячі долярів, як зревідували касу.

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР.

(55)

55 Rex Maxon

За першою малпою показалася друга, третя й т. д. Лейді Ґрейсток уже не могла придивлятися малпам, бо перелякано побігла до Ахмета Зека, що притаївся зі своїми бандитами за кущами. Лейді Ґрейсток була перелякана малпами так, що готова була кинутися в руки свого найлютішого ворога. Вслід за малпами з дерева віскочив на землю людина-силач. Малпи самі хвилину спинились, але, почувши його голос, кинулися гнатись далі.

Тарзан відразу став командувати своїм малпячим військом. Не надумуючись, він кинувся до Арабів, у яких руках уже була лейді Ґрейсток. Ахмет Зек поспішав сісти на коня, але в цей час лейді Ґрейсток пізнала свого Тарзана й почала пручатися, стараючись вирватися з рук Арабів. А тимчасом Тарзан з малпами вже перебігав невелику проґалину в лісі, наближаючись до кущів, де бандити Зека сідлали коней.

—o—

Скоро Зек переконався, що не легко справитися з лейді Ґрейсток і годі поспіти сісти на коня, поки малпи добіжать до нього. Він побачив і пізнав, що малпи веде проти нього Тарзан, якого ще ніхто не переміг. Лейді Ґрейсток почала гукати на Тарзана, щоб він скорше ратував її. Та тут знову сталося страшне й кріваве діло рук Зека. Він націлився з рушниці сам і звелів своїй банді стріляти в Тарзана та в малпи.

—o—

Розлягся сухий тріск рушничих стрілів і на землю повалився Тарзан та дві малпи, що були біля нього. Інші малпи від несподіванки, здивовані незвичайними для них рушничними згуками, спинилися на хвилину. Це використав Ахмет Зек і скочив на коня зі своєю бандою. Лейді Ґрейсток побачила себе на сідлі з завязаними руками. Вона знову опинилася в полоні жорстокого Араба, а на проґалині ліса лежав скріавлений Тарзан та його дві малпи.